

SCHOOLPLAN 2017-2021

Vooraf

Marianum heeft in de loop der jaren diverse schoolplannen het licht laten zien. Gaandeweg is de overtuiging ontstaan dat deze plannen “dynamische” documenten moeten zijn, waarin staand en veranderend beleid flexibel ingevoegd moet kunnen worden. Niet alle beleidsdomeinen kunnen immers op hetzelfde moment onderwerp zijn van dezelfde intensieve beleidsaandacht. Door deze insteek te kiezen ontstaat een document waarin de beleidsstukken van de afgelopen jaren rond de thema’s onderwijs, personeel en organisatie, financiën en kwaliteitszorg een samenhangende plek krijgen. Ons schoolplan is op belangrijke onderdelen dan ook meer een leeswijzer dan een integraal bedoeld nieuw plan. Met name op het domein onderwijs, dat de kern uitmaakt van ons bestaan, bieden we hier een meer uitvoerig kader voor de planperiode 2017-2021.

Dit plan expireert dus een jaar later dan het vigerende “Koers 2020” van de Stichting Carmelcollege, dat voor ons een belangrijk richtsnoer is voor ons eigen beleid. Op die wijze zijn we in 2021 makkelijker in staat opnieuw de verbinding te leggen met het alsdan geldende koersplan van de Stichting Carmelcollege. Het faseverschil maakt een zorgvuldig anticiperen mogelijk.

Opbouw

Dit schoolplan is als volgt opgebouwd:

- 1 **Profiel, kernwaarden en strategische positionering Marianum**
- 2 **Onderwijs**
- 3 **Personeel en Organisatie**
- 4 **Financiën**
- 5 **Huisvesting**
- 6 **Kwaliteitszorg**

1 Profiel, kernwaarden en strategische positionering Marianum

1.1 Profiel

Marianum is een brede katholieke scholengemeenschap voor vmbo, havo en vwo, waar we alle leerlingen hun specifieke eigen plek kunnen bieden. Marianum heeft een vestiging in Groenlo en een vestiging in Lichtenvoorde, samen bezocht door circa 1800 leerlingen. Op beide vestigingen kennen we een brede instroom voor alle leerlingen uit groep 8, met uitzondering van gymnasium-leerlingen die meteen in Groenlo het onderwijs volgen.

Na het tweede leerjaar vervolgen alle vmbo-leerlingen hun opleiding in Lichtenvoorde en alle havo- en vwo-leerlingen in Groenlo. Voor zowel vmbo als havo en vwo beschikken we over heldere en eenduidige onderwijskundige profielen vanaf de start tot aan het examen. Wij besteden veel zorg aan goede leerlingbegeleiding. De mentor speelt hierin een centrale rol; deze is voor leerlingen en ouders de eerst aanspreekbare.

De samenleving verlangt nu andere kennis van burgers dan pakweg twintig jaar geleden. Er is veel meer behoefte aan mensen die flexibel zijn, aan mensen die zich snel aan steeds wisselende omstandigheden kunnen aanpassen. Dit vereist dat leerlingen:

- een goed zelfbeeld hebben,
- kunnen samenwerken,
- hoofd- en bijzaken kunnen onderscheiden,
- kunnen omgaan met traditionele en nieuwe informatiebronnen
- zelfstandig kunnen leren.

Deze eigenschappen proberen we onze leerlingen bij te brengen door onze veranderde manier van werken. De veranderingen in het onderwijs en in de samenleving vertonen een sterke samenhang die we terugzien in drie kenmerken van het gehele voortgezet onderwijs, te weten:

- 1 het onderwijsprogramma richt zich op de brede ontwikkeling van elke leerling,
- 2 het streven naar een zo actief en zelfstandig mogelijk lerende leerling,
- 3 het rekening houden met verschillen tussen leerlingen.

Onderwijskundige visie

Onze school maakt deel uit van een samenleving die blijft veranderen, in een steeds hoger tempo. Van Marianum vraagt dat een open oog voor de omgeving om zo goed mogelijk in te spelen op de behoeften van leerlingen, ouders, de lokale gemeenschap en de maatschappij als geheel. Het onderwijs van Marianum is immers van groot belang voor de persoonlijke ontwikkeling en ontplooiing van leerlingen en voor de ontwikkeling van de samenleving in de meest brede zin.

1.2 Kernwaarden

De zeven kernwaarden van Marianum

1) *Het leren staat centraal:*

- leidt tot evenwicht binnen en gelijkwaardige betrokkenheid vanuit de pedagogische driehoek.

2) *De eerste verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het primaire proces ligt bij de docent, individueel en als lid van de functionele verbanden:*

- professionele cultuur;
- schoolleiding geeft richting, faciliteert en ondersteunt.

3) *Heel de mens als leidraad voor ons handelen:*

- integrale verantwoordelijkheid van de docent in al zijn rollen benadrukken;
- onderwijs en zorg, leren en opvoeden vormen een onlosmakelijk geheel;
- rekening houden met verschillen is het leidende criterium voor de onderwijsorganisatie.

4) *We streven naar het hoogst mogelijke niveau op de terreinen van kennis en inzicht, maar eveneens op die van de persoonlijke en sociale ontwikkeling:*

- we leren niet voor de school, maar voor het leven: evenwichtige aandacht voor kwalificatie, socialisatie en persoonsvorming in samenhang.

5) *De inrichting van het curriculum is zodanig transparant dat leerlingen in staat worden gesteld zelf keuzes te maken, parallel aan hun ontwikkeling:*

- ondersteuning vanuit de pedagogische driehoek;
- ondersteuning vanuit een adequaat systeem van studiebegeleiding, loopbaanoriëntatie en beroepskeuzebegeleiding.

6) *Een school in de samenleving betekent de samenleving in de school:*

- leerlingen leren op beide plekken in samenhang en wij stimuleren dat;
- maatschappelijke partners vormen een stevig netwerk, met de school als middelpunt en regisseur.

7) *Marianum is een katholieke school:*

- staat open voor een ieder die onze identiteit waardeert;
- zoekt actief naar een eigentijdse invulling van waarden die de christelijke traditie ons aanreikt;
- gaat uit van een positief mensbeeld en kiest in cultuur en beleid voor het principe van de moderatio.

1.3 Strategische positionering

Marianum is een gezonde school met een stevige positie binnen het eigen voedingsgebied. De onderwijsorganisatorische inrichting zoals in het profiel beschreven komt voort uit bewuste keuzes die bij de brede scholengemeenschapsvorming in de jaren negentig van de vorige eeuw zijn gemaakt. Deze zijn herijkt en herbevestigd voor zover het gaat om het in stand houden van twee brede instroompunten, zowel in Groenlo als in Lichtenvoorde. Deze opzet maakt huis-nabij onderwijs mogelijk en beperkt in de eerste twee leerjaren voor de meeste leerlingen de fietsafstanden. Nog belangrijker is dat leerlingen die in de onderbouw van niveaugroep willen wisselen niet meteen naar een andere vestiging van Marianum hoeven over te stappen.

Marianum krijgt de komende vijf jaar te maken met een forse krimp. We zullen tussen 2017 en 2021 van 1900 leerlingen op maximaal 1500 leerlingen uitkomen. De personele bezetting zal in die periode in een zekere evenredigheid moeten meebewegen met de daling van het aantal leerlingen. Dat zal gebeuren via natuurlijk verloop en gestimuleerd natuurlijk verloop, ook gebruikmakend van de flexibele schil die we in stand willen houden.

De sterke daling van het aantal leerlingen maakt ook een heroverweging van ons onderwijsaanbod noodzakelijk. Het kan noodzakelijk worden minimumgroepsgroottes vast te stellen en kleine groepen horizontaal of verticaal te combineren. Deze laatste insteek kiezen we nu nog beperkt maar zal wellicht beleidsmatig versterkt moeten worden. Ook kan het gewenst zijn een heroverweging rond de brede instroompunten te entameren en te onderzoeken in hoeverre een verticalisering van de school in de toekomst het onderwijsaanbod voor vmbo en havo/vwo efficiënter kan maken in relatie tot de noodzakelijke formatieve inkrimping.

Om het onderwijsaanbod in de regio Oost-Achterhoek op niveau te houden zoekt Marianum in alle openheid vormen van afstemming en samenwerking met onze naburige brede scholengemeenschappen, eerst en vooral met Schaersvoorde en het Gerrit Komrij College. Binnen die samenwerking worden projecten opgezet om ervaring op te doen met andere dan de bekende vormen om ons onderwijs te organiseren. Daarbij zijn aspecten als rekening houden met verschillen en het versterken van de zelfregie van onze leerlingen zeker ook in beeld.

Het bovenstaande vergt uiteraard grote zorgvuldigheid in onderzoek en op grond daarvan te maken afwegingen. Het gesprek daarover zullen we in de breedte en met alle betrokkenen binnen en buiten de school moeten voeren, met als doel Marianum ook voor de toekomst een levensvatbare en dynamische school te laten blijven. We hebben daar alle vertrouwen in.

2. Onderwijs

2.1 Uitgangspunten

In de voorloper van dit schoolplan, de notitie voor 2015-2016, zijn de volgende uitgangspunten voor het onderwijs op Marianum benoemd:

We werken aan:

- onderwijs van goede kwaliteit
- onderwijs dat recht doet aan verschillen tussen leerlingen en waarin leerlingen tot hun recht kunnen komen
- onderwijs dat leerlingen bagage meegeeft voor hun persoonlijke leven en voor de wereld waarin zij leven.

Deze uitgangspunten blijven voor de komende jaren onverminderd van belang. In dit schoolplan zullen we deze uitgangspunten concretiseren. We gaan ze aanscherpen om duidelijker te kunnen formuleren wat we met het onderwijs op onze school willen bereiken, waar we nu staan en wat onze volgende stappen zullen zijn. Deze concretisering speelt zich in de komende jaren af binnen de volgende context:

- * De samenleving doet steeds nadrukkelijker een beroep op het onderwijs om te komen tot maatwerkprogramma's en vormen van leren die meer gepersonaliseerd zijn. Van deze ontwikkelingen is vastgesteld dat ze een positief effect hebben op de leerbehoefte en motivatie van leerlingen, daarom zetten wij op onze school in op het ontwikkelen van maatwerk in verschillende hoedanigheden.
- * De samenleving doet steeds nadrukkelijker een beroep op het onderwijs om naast kwalificatie aandacht te besteden aan socialisatie en persoonsvorming van jonge mensen. Wij erkennen vanuit onze eigen achtergrond de waarde van de vormende opdracht van onderwijs en onderschrijven de gelijkwaardigheid van de drie genoemde onderdelen.
De gelijkwaardigheid zal daarom in de onderwijsactiviteiten op onze school zichtbaar zijn.
- * Demografische ontwikkelingen binnen ons voedingsgebied vragen ons te reageren op de krimpende leerlingenstroom. Dit zal gevolgen hebben voor de organisatie van het onderwijs binnen onze school en mogelijk ook voor ons onderwijsaanbod, zoals reeds genoemd bij 1.9.
- * Wij zijn overtuigd van de kracht van continuïteit. Dat betekent dat we bij de keuzes die we binnen de ontwikkeling van het onderwijs moeten maken zullen streven naar het afmaken van ingezette ontwikkelingen zodat de opbrengsten van de investeringen uit het recente verleden zichtbaar kunnen worden.

2.2 Pijlers voor ontwikkeling

Zie: → profielen onderwijskundige inrichting (2014)

Het vertrekpunt voor de huidige onderwijskundige ontwikkeling van Marianum is gelegen in de profielen onderwijskundige inrichting Marianum (2014). In dit document zijn de volgende onderwerpen, als pijlers voor de ontwikkeling van onze school, benoemd:

- het opbrengstgericht werken;
- de onderwijsteams ontwikkelen een onderwijsaanbod dat passend is voor de doelgroep waarop de onderwijssoort gericht is. Voor vmbo is dat onderwijs gericht op de context en de praktijk. Voor havo betreft dit oplossingsgericht onderwijs en voor vwo is dit probleemgestuurd onderwijs.

De volgende 'vliegwielen' dienen daarbij de ontwikkeling aan te zwengelen:

- * OBIT als instrument om toetsing te verbeteren;
- * mentoraat als instrument om begeleiding op maat te kunnen ontwikkelen;
- * didactiek als focus om differentiatie in de lessen vorm te geven.

2.3 Zicht op leren

Onze profielen uit 2014 hebben een ontwikkeling doorgemaakt en zijn anno 2017 in de school te herkennen als uitgangspunten om "zicht te krijgen op leren".

Opbrengstgericht werken

Het opbrengstgericht werken is in deze context onderdeel geworden van de professionele cultuur. Binnen Marianum zijn we inmiddels gewend aan deze manier van werken. De beste voorbeelden hiervan zijn de jaarlijkse bespreking van de opbrengsten van de secties, de regelmatige bespreking van de opbrengsten van de lessen (op meerdere momenten per jaar) en het onderzoeksmatig werken binnen de datateams. We zijn gewend om te kijken wat goed gaat, wat beter kan en daarop bij te stellen. Voor Marianum streven we er naar dat dit evaluatief handelen binnen alle gremia van de school in 2021 een vanzelfsprekendheid is, structureel onderdeel van onze handelwijze. Om deze ontwikkeling te kunnen volgen en jaarlijks te kunnen evalueren gaan we met ingang van dit schooljaar werken met een overzicht waarin concrete doelen en acties geformuleerd zijn. Ons streven is om deze overzichten te gebruiken voor de evaluatie van onderwijsteams, expertgroepen en secties.

Zie: → concrete acties en doelen

Het geven van ontwikkelingsgerichte feedback, feed up of feed forward is nog niet echt gemeengoed binnen onze school. Het ontwikkelen van een feedback-cultuur is echter wel een voorwaarde om samen te kunnen leren. Daarom krijgt dit in de komende jaren veel aandacht in onze professionalisering en het opleiden in de school.

OBIT

We kunnen vaststellen dat werken met OBIT (onthouden, begrijpen, integreren en toepassen) ons in de afgelopen jaren inzicht heeft gegeven in de kwaliteit van de toetsen die we binnen onze school gebruiken en als zodanig waardevol is om de voorspellende waarde van toetsen te verhogen. Daarnaast geeft het hanteren van het begrippenkader van OBIT volop mogelijkheden voor didactische vertaling naar leeractiviteiten binnen en buiten de lessen.

Daarmee is gebruik van OBIT ook voor de komende jaren een waardevol instrument. We streven er naar om met behulp van OBIT de kwaliteit van onze summatieve toetsing zodanig te verhogen dat een geringer aantal summatieve toetsen een betrouwbaar inzicht kan geven in het kwalificatieniveau van onze leerlingen.

Formatief toetsen geeft daarnaast een waardevol inzicht in het leren op zich, in waar leerlingen tegenaan lopen in hun leerproces, hoe zij en hun begeleiders daar zicht op kunnen krijgen en daar het leerproces op kunnen verbeteren.

Onze inzichten over de mogelijkheden voor ontwikkeling door middel van toetsing zijn daarmee in een volgende fase. We hebben binnen Marianum volop kennis genomen van de inzichten uit onderzoeken naar formatief toetsen en zijn als school actief betrokken bij het promotieonderzoek van Christel Wolterinck rondom dit thema. De ontwikkeling van formatief toetsen als onderdeel van evaluatief handelen zal in de komende jaren de belangrijkste pijler zijn van de onderwijsontwikkeling binnen Marianum. Het is een ontwikkeling die volledig aansluit bij de behoefte aan vormen van leren die recht doen aan de persoonlijke leerbehoeftes en als zodanig maatwerk biedt. Voor voorbeelden van concrete didactische handelingen in het kader van formatief toetsen zie bijlagen onderwijsteams en expertgroepen.

We streven er naar om in de periode tot 2021, naast het summatief toetsen, volop ervaring op te doen met formatief toetsen om de effecten op het leren, gefundeerd, op waarde te kunnen schatten en in te bedden in ons onderwijs. Hiervoor gaan we actief good practices ophalen en delen, binnen en buiten de school, en onszelf hierin verder professionaliseren onder andere door het organiseren van masterclasses en deelname aan kennisallianties met externe partners.

ICT en onderwijs

De ontwikkelingen in het gebruik van ICT binnen Marianum en de keuzes die we daarin maken passen eveneens binnen het streven om onderwijsprogramma's persoonlijker en meer passend te maken voor de individuele leerlingen.

Het aanbod van digitale (adaptieve) leermiddelen groeit sterk en de kwaliteit van de leermiddelen wordt steeds beter. Een groot aantal secties maakt al dankbaar gebruik van het beschikbare les- en oefenmateriaal.

Binnen Marianum stimuleren we het passend gebruik van ICT. Het is duidelijk dat het een effectief middel is om te kunnen differentiëren binnen groepen. Het blijft een middel, gebruik van ICT is geen doel op zich. In dit licht staat ook onze keuze voor de invoering van BYOD (bring your own device).

De technische randvoorwaarden om tot BYOD over te gaan zijn op orde. De expertgroep-ICT maakt een plan van aanpak voor een gefaseerde uitrol van de plannen in de nabije toekomst.

Zie: → expertgroep ICT

2.4 Onderwijsteams

In de komende jaren gaan we binnen de onderwijsteams gericht vorm geven aan onderwijs waarin onze leerlingen aangesproken worden om actief en gemotiveerd deel te nemen aan uitdagend onderwijs. Daarin zullen er herkenbare verschillen tussen de onderwijssoorten ontstaan.

Zie: → hoofdpunten uit onderwijsteams

3. Personeel en organisatie

3.1 Algemeen

Marianum voert personeelsbeleid vanuit grote betrokkenheid bij de individuele medewerkers en hun persoonlijke ontwikkeling. Een goed ingerichte gesprekkencyclus en een actief loopbaanontwikkelingsbeleid zijn daarvan onder andere de uitwerking. Daarbij zoeken we vanzelfsprekend nauwe aansluiting bij de kaders die hiertoe op Carmelniveau zijn bepaald, zoals neergelegd in het Strategisch Human Resource Beleid.

3.2 Schoolleiding

Zie: → herinrichting schoolleiding Marianum (januari 2017)

3.3 Onderwijzend personeel

Zie: → notitie LD (november 2015)
→ beoordelings- en benoemingsprocedure LD (maart 2016)
→ benoemingen in LC en LD (augustus 2016)

3.4 Onderwijsondersteunend personeel

Zie: → plan herinrichting OOP, in uitvoering vanaf 1 augustus 2015
→ loopbaanbeleid en professionalisering onderwijsondersteunend personeel, in uitvoering vanaf 1 augustus 2015

Procesbeschrijvingen:

De inrichting van ons OOP is voorspoedig verlopen: de nieuw gevormde afdelingen zijn een goede basis voor de organisatie van onze bedrijfsvoering. Waar mogelijk is ook ruimte gegeven aan de carrièremogelijkheden in het kader van het loopbaanbeleid OOP.

Voor complexe processen binnen de school moeten de medewerkers van diverse afdelingen kunnen samenwerken. Om de gewenste samenwerking beter in te kunnen kaderen zijn we bezig een aantal grote afdelingoverstijgende processen heel nauwgezet in beeld te brengen. Dit is gedaan door per proces een "heidag" te organiseren met de direct betrokkenen, ondersteund door het bestuursbureau en Significant. De processen "het organiseren van evenementen" en "het centraal examen" zijn intussen al in beeld gebracht. Het hoofd organisatie en bedrijfsvoering neemt de verdere uitwerking en implementatie ter hand.

3.5 Verzuimbeleid

Zie: → plan verzuimbeleid Scholengemeenschap Marianum (november 2015)

3.6 Taakbeleid

Zie: → model taakbeleid Scholengemeenschap Marianum, gebaseerd op het advies van de Werkgroep Taakbeleid (april 2015)

3.7 Formatiebeleid

Zie: → formatieplan 2016-2017, waarin het formatiebeleid integraal is opgenomen, op basis van de in april 2015 vastgestelde kaders

3.8 Gesprekkencyclus

Zie: → gesprekkencyclus binnen Marianum (2016)
→ format gesprekken OOP buiten teams (2016)
→ gesprekken format OP (2016)

3.9 Beloningsdifferentiatie

Zie: → beloningsdifferentiatie beleid Marianum (juli 2017)

3.10 Beleid en draaiboek rond afscheid en jubilea

Zie: → notitie beleid rondom afscheid en jubilea (herzien mei 2017)
→ draaiboek bij afscheid en jubilea (herzien mei 2017)

3.11 Beleid inzet persoonlijk budget

Zie: → uitvoeringsregeling verlof in het kader van inzet persoonlijk budget (september 2016)

3.12 Werkgelegenheidsbeleidsplan Stichting Carmelcollege

Zie: → werkgelegenheidsbeleidsplan Stichting Carmelcollege (2007)

3.13 Diversiteit

Marianum streeft ernaar een goede afspiegeling te zijn van de samenleving. De Stichting Carmelcollege heeft bepaald dat de schoolleiding (buiten de eindverantwoordelijke) in 2018 voor tenminste de helft uit vrouwen moet bestaan en Marianum voldoet aan dit streefgetal. Naast het bovengenoemde doelgroepenbeleid biedt Marianum ook adequaat ruimte aan medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt en werken daartoe nauw samen met de betrokken regionale instanties.

3.14 Opleiden in de school

- Zie: → plan van aanpak (mei 2016)
→ visiedocument (2012-2013)
→ subsidietoekenning (december 2015)
→ beleidsdocument (september 2016)

4. Financiën

Marianum heeft enkele jaren nodig gehad om een nieuw evenwicht te bereiken rond onze inkomsten en uitgaven. Dat beleid is succesvol geweest, getuige de positief sluitende jaarrekening van 2016 en de eveneens met substantiële positieve exploitatieresultaten onderbouwde meerjarenbegroting voor 2017-2021.

- Zie: - begroting 2017 en meerjarenbegroting 2017-2021, inclusief toelichting
- jaarrekening 2016, inclusief toelichting (nog in voorbereiding).

5. Huisvesting

Met de oplevering van onze vernieuwde school in Groenlo zijn we zowel daar als in Lichtenvoorde heel goed op de toekomst voorbereid. Er resteert nog één belangrijke wens: het realiseren van een goed geoutilleerde sportvoorziening op ons schoolterrein in Groenlo. De bestaande vrijstaande gymzaal is volledig afgeschreven en voldoet niet aan de huidige normen en vervanging is noodzakelijk.

Met de sportverenigingen uit Groenlo, het Graafschapcollege, de basisscholen en de gemeente hebben we in november 2016 in unanimitéit een intentieverklaring ondertekend inzake een onderzoek naar de condities waaronder een sporthal op het terrein van Marianum gerealiseerd kan worden. Alle partijen hebben zich gecommitteerd aan het bereiken van dat doel. We hopen in de loop van 2017 de conclusies uit dat onderzoek te kunnen omzetten in een plan tot realisatie. In dit traject worden we ondersteund door M3V, een partij met grote deskundigheid rond alle aspecten die te maken hebben met sport en bewegen. Uiteraard is ook onze sectie bewegingsonderwijs hier nauw bij betrokken.

- Zie: → intentieverklaring (november 2016)
→ notitie beoogd scenario realisatie sportvoorzieningen
Marianum Groenlo (juli 2016)

6. Kwaliteitszorg

- Zie: → kwaliteitszorg

Tenslotte

Jaarlijks stelt de schoolleiding van Marianum een beleidsagenda op die ter advisering aan de MR wordt voorgelegd. Op deze wijze zijn we in staat jaarlijks flexibel invulling te geven aan beleidsinitiatieven die opportuun of noodzakelijk zijn. Daarmee vermijden we het keurslijf van een statisch schoolplan.

Naast het schoolplan kennen we ook de wettelijke verplichte schoolgids. Deze is in uitgebreide vorm toegankelijk via onze website. Door de digitale verschijningsvorm is ook de schoolgids een dynamisch document geworden dat naar behoefte up-to-date kan worden gehouden.

Via schoolplan en schoolgids, maar zeker ook via alle andere relevante kanalen van informatie en communicatie, proberen wij u zo goed mogelijk op de hoogte te houden van ons beleid op de langere termijn, maar ook van alle kleine beslissingen die kleur geven aan de korte termijn van vandaag en morgen.

Met hartelijke groeten,
namens de schoolleiding,

Gitti Burema, rector